По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 68 (222). Львів, второк 27. березня 1923. Почтову належність оплачено гуртом. Рік II.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеґрамів Громадський Вістник Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 12000 Мп.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лір, Німеччині 18 000 п. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 100 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 18000 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 500 мп.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Львів, 26. березня 1923.

В кизці східних вульканів.

Париське рішення з 14. ц. м. було несподіванкою не тільки для Українців, Білорусинів і Литовців, а й для Поляків. Ще на передодні рішення польський премієр Сікорскі остерігав перед оптимізмом, а міністра заграничних справ Скржиньского вислав до Парижа ратувати ситуацію. А вшехпольські лідери — Сейда і Строньскі протестували у премієра Сікорского проти видвигнення справи східних границь Польщі на міжнародній арені, бо таким чином — на їх думку — Польща сама квестіонує їх і на випадок некорисного рішення буде змушена акцептувати його. В польській пресі бреніла нотка трівоги за становище Анґлії, якої представник на ґенуенській конференції — Льойд Джордж поставив був недвозначно квестію Східної Галичини.

Ця нотка трівоги в польській пресі була тим більш оправдана, бо специяльно в справі східно-галицькій промовляв не тільки клич самоозначення, який його-ж таки арандатори з часів світової війни тепер безцеремонно топчуть, а й рішення та договори, що преюдикували вирішення долі Східної Галичини. Отже годі було ожидати, що самі-ж таки цербери версальського договору без обиняків будуть зводити свої власні рішення до ролі свистка паперу. Що рішення справи східних границь Польщі так гладко не пійде, вказувало теж „занедужання“ анґлійського представника в Раді Амбасадорів. Здавалося, що справа східних границь Польщі, які вона собі в Ризі з старошляхотським розмахом зачеркнула, пійде на довший шлях позакулісових торгів між Францією та Анґлією, що одна й друга сторона підходитимуть до цієї справи під кутом майбутніх взаємин зі Сходом, що в цій справі будуть вони всеж таки кермуватися думкою ліквідації низки вульканів, які на східних границях теперішної Польщі в кождій хвилі можуть вибухнути пожежею, яка знову сколихнула би Европою.

Хоча й Польща підібрала пригожий момент до поставлення руба справи східних границь (компромітація Антанти під Клайпедою!), хоча Франція, замотана у похід на Поруря потрібує відповідної величини на східних границях Німеччини для успішного нажиму на Берлін і тому хоч не хоч приневолена підпомагати польські імперіялістичні аспірації, всеж таки думка про майбутність взаємин зі Сходом — здавалося — побідить, і Франція у відношенню до східних границь Польщі старатисяме найти посередню дорогу.

Між тим рішення запало нечайно, зовсім гладко, все, чого бажала собі Польща, сповнено. „Недуга“ анґлійського представника мабуть була тільки присипляючим маневром для заохоти Франції взяти в свій заряд домагання Польщі в цілости. Польський міністр заграничних справ ще був в дорозі до Парижа, коли справа границь була вже на Раді Амбасадорів вирішена. Анґлія дала свою згоду, бо не вона — а Франція буде поносити консеквенції рішення, бо не вона, а Франція відповідатиме за майбутні „доконані факти“, які з залізною консеквенцією приходитимуть зі Сходу, як що він тільки прийде до себе, бо Франція, а не Анґлія — відповідатиме за наслідки майбутнього конфлікту Польщі зі Сходом.

Поставленням точки над і Радою Амбасадорів офіціяльно закріплено на міжнародній арені східні вулькани, притоку до чергових „доконаних фактів“ з боку Сходу. „Доконані факти“ здобули право горожанства не тільки в Малій Азії, а й в Европі. І вони що раз частійше повторюються.

Франція, беручи на свої плечі великодержавні аспірації Польщі, одночасно ставить себе у вороже відношення до Сходу. Бож годі подумати, щоби Схід, вилічившися з ран завданих йому підчас революції, в першу чергу не упімнувся о непольські землі, захоплені Польщею, і в цім напрямі не шукав союзників, союзників, які одночасно мали би порахунки з Францією.

Таким чином — стабілізація відносин і на Сході Европи і взагалі в Европі пересувається в будучину. Карта Европи ще раз буде оратися кордонами і цей момент мусимо мати на увазі в наших змаганнях. І на зустріч сього моменту мусимо приготовляти наші сили. По цей і по той бік риської палючої смуги.

Українство на всіх просторах українських земель мусить найти спільну плятформу і на цій плятформі скоординувати свої сили.

А в своїй праці мусимо тямити, що в світі числяться тільки зі сильними, здисциплінованими, які на терезки подій можуть в кождій хвилі кинути свою непохитну волю. Зовнішну поміч можуть найти тільки сильні. Тому в першу чергу треба нам звернути увагу на зміцнювання себе внутрі на всіх ділянках національного життя, тому українські землі мусять зєдинитися могутніми орґанізаційними вузлами. Великанський труд чекає нас.

І ще одно. Шукання виручки зовні, глипання в сторону когось, що прийде і визволить, є шкідливим самообманом, присиплюванням себе, звільнюванням себе від напруги енерґії (мовляв — прийде хтось, визволить і піднесе в дарі державність).

Український народ в змаганнях до своєї державности поклав в останніх роках великі жертви, набув великий досвід. Жертви ці не пішли на марно, бо жертви за велику ідею ніколи не йдуть на марно. Український народ хоча й не здобув своєї державности, всеж його імя і його змагання відомі в Европі. Саме завдяки цій напрузі сил, на яку здобулися ми в останніх роках.

Боротьбою за свої права звернув він на себе увагу Европи, найшов там своїх речників і оборонців.

Тепер слово „Україна“ — для Европи не пустий звук, якого пояснення треба шукати в лексиконі.

А досвід, який здобули ми в останніх роках, вчить, що спільними силами, як що їх обєднається можемо наші землі захистити перед завіханнями сусідів.

Черговий момент мусить нас застати приготованими!

Східна Галичина.

Автономічний статут.

Париський кореспондент „Вінер Морґенцайтунг“ доносить: Як довідуємося з добре поінформованого жерела, Польща мала приречи перед підписанням протоколу про східні границі, що в Сх. Галичині буде заведена теріторіяльна автономія на широкій по можности підставі. Сх. Галичина має одержати устрій, подібний як у домініях, із губернатором, вибраним східно-галицьким соймом. Мають бути теж переведені нові вибори до варшавського сойму в Сх. Галичині. Автономічний статут вироблюється в Льондоні й буде предложений Раді Амбасадорів. Крім автономічного статуту будуть видані спеціяльні розпорядки про вдоволяючу охорону національних меншостей. — Цей кореспондент доносить, що Поанкаре буцім-то звернув увагу мін. Скржиньскому на необхідність точного виповнення автономічного статуту в Східній Галичині.

Стільки кореспондент „Вінер Морґенцайтунг“. Що до нас, то научені досвідом останніх трьох літ очевидно не сміємо обмежуватися на надіях на „опіку“ Антанти. Слід пригадати, що обговорюючи признання Сх. Галичини Польщі, французька преса одним хором хвалила Польщу за її політику „доконаних фактів“ під кличем: „Поможи собі небоже, Бог тоді теж допоможе!“ Як-що Антанта все таки „опікується“ Сх. Галичиною і дійсно хоче знайти якийсь можливий „modus vivendi“ між українським населенням і Польщею — так це лежить не в нашому інтересі, а саме Польщі. Якщо-ж Антанта остаточно зреклася „опікунчих“ клопотів у справі Сх. Галичини, то й тоді не має причини трівожитись. Нашим девізом хай буде: „Поможи собі небоже, Бог тоді теж поможе!“

Великий український народ прецінь в решті решт мусить прийти до слова. Нашим обовязком всі сили напружити, щоби це слово було однозгідне від Карпат по Кубань.

ПРЕСА.

Жура за схід. — Йде нова деморалізація, — „Недалека ідилля“.

Вже у вчоращній передовиці зясували ми побоювання „Ґазет-и львовск-ой“ за „наш Всхуд“. „Кресових культуртреґерів“ вельми тривожить все більш опозиційне становище українських і білоруських послів, протидержавна пропаґанда у всіх частинах окраїн і демонстрація у Львові. Коли додати до того претенсії совітів, „білоруський заговір“ і т. п., то положення таке справді мусить викликати сумні настрої у нових „суверенів“. Всюди тільки заогнення, трудноці і компромітації.

Коли приступити до нарису картини положення у Сх. Галичині, то і тут побачимо остерігаючі нас зявища. Політична керма українських мас находиться в руках Петрушевичівського табору. Акція клюбу т. зв. „хліборобів“ леди в початках, з польського боку нема до тепер намагань виховувати українські маси в напрямку для Польщі прихильнім і зеднуючім їх морально з польською державою. В дотеперішніх наших методах поступування виявили ми недостачу передбачування і ми занедбали превенційні засоби при переведенню таких державних заряджень, як: спис населення, данина, вибори і вкінці військова бранка. З тих занедбань випливали численні неповодження, котрі треба поправляти поліційними способами“.

Рада на те була єдина: „змінити елементи тих українських ґруп, що висловляються за польською державою“, — себ-то кс. Ількова і його чотирьох кумпанів.

Прекрасна „програма“. Біда тіль-

Пр. 172/23. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 57. (211) з дня 14. березня 1923 в артикулах під заголовками: „Польський маневр“ в уступах між словами: а) „до Парижа“ і „в сімдисті“, б) „Малопольщі“ і „ми не дивуємося“, ц) „Граф Лось“ і „при помочі“, д) „Ільків на“ і „мет.“, е) „дроби“ і „взяли участь“, ф) в уступі від слів: „і цих типів“ містить в собі ество від а) б) ц) е) ф) злочину з § 65 а) у. к. а від д) рівнож а) ф) по думці з § 302 у. к. узнав доконану в дни 13. березня 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 проц. карн. заказ дальшого поширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 14. березня 1923.

(Підпис нечиткий.)

ки в тім, що кс. Ількова можна зміцювати у... Варшаві, але не в Сх. Галичині. Автор цеї славетної статті повинен запамятати собі вислів одного польського композитора, котрий до подібних типів говорив: „Як би ти був такий високий, як є дурний, то міг би пиво подавати аж на місяць“.

Той самий автор з „Газет-и львовск-ої“ в ч. 68 з 24. ц. м. промощує шлях розкладово-деморалізаційній польській політиці на українських землях, для утіхи своїх обмежених читачів своєрідно інтерпретує нашу статтю „Не пора“ в змислі — немов то ми помилилися — і за „Час-ом“ намагається давати нам науки, поради, а одночасно потрясає в наш бік рахітичним кулаком. Чи ми помилилися, чи ні, — то скаже історія. Але якщо ми помилилися, то помилялися й Поляки на протязі цілого століття. На всякий випадок в своїх змаганнях ми не помилилися, ані не помилимося. Всі шляхи ведуть до Риму. Коли ми спинюємося над елюкубраціями маняка з „Газет-и львовск-ої“, органу кс. Ількова, то тільки тому, щоби звернути увагу нашого громадянства на нову акцію деморалізації і провокації.

„Справді, український народ приступить до праці, до відбудови того, що знищили божевільні, криваві руки несумлінних проводирів, до поширення своїх культурно-господарських і національних вартостей. Але ту програму можуть проводити лиш „нові люде“, — люде не сплямленні братовбийчою кровю, не недавні інспіратори убийств і підпалів. Мусять прийти нові ряди з духа Сидора Твердохліба, Василя Пігуляка, з духа Бахматюка зроджені. Лиш такі ряди будуть здатні підняти і зреалізувати гасла позитивної праці серед українського народу“. —

„Обставина, що натуральна еволюція може довести до збільшення польського елементу в тім краю, в нічім не атакує можливости українського народа“.

Гарні перспективи. Натуральною еволюцією є ухвалення 50 міліярдів на кольонізацію, натуральною еволюцією являється заборона купна землі Українцями, хіба після переходу на латинський обряд (як це сталося з „послом“ Кравчишиним).

Одночасно п. Лясоцкі плете нісенітниці на тему нашої еміграції, та хвалить поведення „послів“, вибраних польською дефензивою, котрі в своїм крайнім ефіяльтизмі за підписом кс. Ількова звернулися до п. Сікорского з подиктованим їм письмом.

З приводу рішення Ради Амбасадорів забрав голос на сторінках „Найє фр. ..ессе“ з 18. ц. м. польський посол у Відні п. Лясоцкі. Виспівавши — зовсім природно — пеан в честь польської дипльоматії, п. Лясоцкі застановляється, як уложаться тепер відносини Українців до Поляків і Польщі. Передумовою укладу тих відносин є те, щоби дискусія на цю тему оберталася на базі фактів, т. зн. польської суверенности над Сх. Галичиною. Всяка чужа інтервенція не була би реальною політикою.

А основою того порозуміння — на думку п. Лясоцкого — може бути промова польського премієра п. Сікорского з 14. ц. м., в якій він отвирав ніжні рамена польської трансцендентальної конституції і воєвідської автономії. Відоме рішення Ради Амбасадорів і промова п. Сікорского є простягненням руки „до українського населення до почесного мира і до спільної праці“.

П. Лясоцкі, котрий в 1919 р. сам був членом тзв. Управляючої Комісії у Львові і котрий дався в знаки українському населенню, перед неявними Віденцями представляє відносини у Східній Галичині як зближаючуся ідилію. Промова п. Сікорского набирає не аби якої ваги у п. Лясоцкого. Правда, польська конституція нічого собі, увійде, але її значіння тільки теоретичне. Практично до цього часу не була сповнена ані одна буква з тієї конституції, не то у відношенню до українського народу, але навіть до більшости польського населення.

Щож до „хлібоїдів“, то ми, переконавшися, що вони находяться під спеціяльною опікою п. прокуратора, опікою більшою, як сам премієр Сікорскі, — зазначимо тільки один інцидент: Пос. Підгірський при нагоді побуту у премієра Сікорского звернув йому увагу, що кождій чесній людині, а тим більше премієрови конституційної держави не личить послугуватися такою каналією, як кс. Ільків. На те відповів п. Сікорскі: Gdybyś pan był premierem, to nie mówiłbyś tego. Jesiem w przymusowym położeniu.

М. Ч.

Українська Парляментарна Репрезентація протестує проти рішення Ради Амбасадорів з 14. березня ц. р

„Експрес поранний“ доносить, що посли українського клюбу опублікували в луцькій „Республиці“ комунікат із протестом проти признання східних границь Польщі Радою Амбасадорів. „Експрес“ собі пише, що комунікат викликав „найгірше враження“ в соймових кругах, які добачують в тому акті зломання соймової присяги, зложеної українськими послами, яка зобовязує працювати для добра держави.

Слід тут одначе запитати, чи прилучення не-польських земель до Польщі, справді назвати можна „добром“ для цеї держави. Комунікат був вперше надрукований у „Гр. Вістн.“ ч. 63. Очевидно підпав конфіск.

Зїзд української соціял-демократичної партії.

„Земля і Воля“, яка знову виходить, як орган У. С. Д. П. поміщує широкий звіт про партійний зїзд, що відбувся дня 18. ц. м. у Львові, — перший від 1914 року. Реферуючи про зїзд на підставі названої газети, не можемо подати ясного образу з перебігу нарад; а проте — політичні резолюції, склад нової редакційної колегії „Землі і Волі“, факт присутности й привитання польського комуністичного посла Круліковского, (від імени „Спілки пролетаріяту Міст і Сіл“ та „Соймової комуніст. фракції“) привітні телеграми від комуністичних організацій Австрії та врешті — дуже маркантні звороти у звіті „Землі і Волі“ виразно вказують, що наші ес-деки докотились остаточно до комунізму й бредуть у йому щораз глибше.

Після відчитання привітів секретаріят склав звіт про діяльність партії. „Докладчик констатує (читаємо у „З. і В.“), що цифровий біляне партії не так дуже світлий. Зложилися на це так зовнішні, як і внутрішні причини. Війна і політичний терор з зовні, як також брак якогось ідеольогічного напрямку внутрі партії не дали змоги розвинути організаційну роботу як слід“. Про ідеольогічні викрутаси партії було мабуть на зїзді багато розмови, бо в дискусії, яка виявлялась над звітом, „забирали голос майже всі делегати з місць“.

Вони звертали увагу на „брак одної витичної, якою повинна би була партія йти, а не міняти час від часу свойого ідеольогічного обличя і не ставитися в ріжні часи ріжно до національного питання, а підходити до всего з марксівської точки погляду“.

Мабуть не мало попалось у тій дискусії „соціялпатріотам“, які колись (правда, дуже нечисленні!) мали сякий-такий голос в українській соціял-демократії; про „соціял-патріотичних амстердамців й угодових віденців“ казалось у рефераті про „міжнароднє положення і УСДП.“, який у свойому резюме, кликав УСДП. стати „на шлях чисто клясових інтересів.

Реферуючи дискусію над тим рефератом, „Земля і Воля“ стверджує „чудову гармонійну згідність“ у всіх промовах. Із гостей забирали голос посли Круліковскі і посол Марко Луцкевич.

Присутність п. Луцкевича на зїзді та його промова на йому кажуть скептично поставитися до політичної зрілости того посла, бодай що торкається його виступів на галицькому грунті.

Організаційний реферат звертав увагу на „світлі горизонти“, що відкриваються для партії для роботи на селі. „Провалля клясовости зарисовувало вже наше село і треба тільки розкопувати дальше його“ (!!). Референт запропонував деякі зміни в статуті, а саме переменувати партію на „Українську соц.-дем. партію Галичини, Волині, Холмщини і Підляша“, ввести в організацію партії більше централізування, потворити місцеві, повітові, окружні, обласні і центральні організації і т. п. Центром усього партійного життя має стати Львів. Найвищою інстанцією має бути партійний зїзд, скликуваний що року. Внесок на зміни принято. Ухвалено потім партійний податок та усталено вписове. Потім принято цілу низку резолюцій, а то: в справі політичних вязнів, в справі партійної преси, в справі українського соймового клюбу і в справі партійних видавництв. Вибрано Управу. Відспіванням Інтернаціоналу закрито зїзд.

Головою партії вибрано т. Панаса Олексу. До тіснішої Управи вибрано тт. Чернецького, Парфановича, Гарасимця, Матвєва, Кузьму, Волинця, Калятинського і Віхара. До ширшої Управи тт.: д-р Скибінський, Попель, д-р Кобилецький, Смиколіс, Небельчук, Сорочевич, Олеарник, Яцкевич, Шаранович, Ясінський, Баран і Косовський Іван. Заступники: Михайлівський, Сидорів, Пекар. Контрольна комісія: Добрянський, д-р Фільц, Стефанюк, Славич. Головна Рада уконституувалася так: 1-ий містоголова М. Гарасинець, 2-ий М. Матвіїв, 1-ий секретар А. Чернецький, 2-ий І. Калятинський; члени: А. Віхар, С. Волинець, Т. Кузьма і М. Парфанович; чл. заст.: М. Сидорів.

Головна Рада затвердила такий склад редакційної колегії „Землі і Волі“: Богдан Кузьма, Степан Рудик і Антін Чернецький.

Із резолюцій, які приняв зїзд, найцікавійшою є „резолюція в справі сучасного політичного положення“. Та по суті й по формі вона не ріжниться багато від всякої-будь мітингової большевицької промови. „Знищена війною середня та дрібна буржуазія та голодуюча дрібноміщанська інтелігенція, хотячи себе ратувати перед повною загладою, впадає в крайний націоналістичний шовінізм, витворює кипячу політичну атмосферу та стає в перші ряди реакції...“ і. т. д. і т. п. І тому цілком гармонійно з цілим характером зїзду та теперішньої У. С. Д. П. звучить така точка політичної резолюції зїзду, як:

„В виду непримиримих відносин, які лягли між буржуазією і пролетаріятом, являється всяка політична кооперація з буржуазними партіями шкідливою інтересам пролетаріяту... Тому український пролетаріят буде поборювати всякі соціял-опортуністичні спроби як у власнім нутрі, так і у всіх инших соціялістичних партіях“.

Рефлексіям з нагоди повищих резолюцій та цілого теперішнього становища У. С. Д. П. посвятимо окрему статтю в одному з найблизших чисел нашого часопису.

З польських справ.

Конфлікт із соймом і сенатом.

Сенат додав на останньому свому засіданню цілий ряд поправок до законопроекту про стемплеві оплати, вже ухваленого соймом. Всі ці поправки вернули тепер під ухвалу сойму через соймову скарбову комісію. Референт цеї комісії пос. Міхальскі признав, що сойм може згодитися лише на три поправки сенату, а решту мусить відкинути. В цей спосіб повстав би конфлікт поміж соймом і сенатом, у якому правдоподібно перемога буде по стороні сенату, бо для відкинення поправок сенату є конституцією вимагана більшість 11/20 соймових голосів.

Сойм.

На останньому засіданню сойм приняв у другім і третім читанню законопроект про охорону дрібних хліборобських державців на східних пограничних землях. М. ин. принято поправку жидівського клюбу, яка уможливлює передвоєнним державцям вернути назад на свої посесії в міжчасі заняті державцями, осадженими російським чи польським урядом. Поправка корисна в першу чергу для Жидів, яких під знаком антисемітизму позбавлювано посесій.

У другім і третім читанню принято внесення буджетової комісії, яке дає право міністрови скарбу задовжити скарб у П. К. К. П. до висоти 1800 міліярдів мп. і уповажнює П. К. К. П. збільшити емісію до висоти 1.400 міліярдів мп.

Відбулася дискусія над звітом земельної комісії про кредит кольоністам у висоті 50 міліярдів. З кредитів можуть користати цивільні й військові кольоністи, котрі купили згл. отримали землю до кінця 1922 р. Земельна комісія в свому звіті заявляє, що цей кредит не має політичного характеру (!!).

Міністр Грабскі заявив, що немає нічо проти видачі цього кредиту. Тарашкевич (білоруський клюб) доказує, що законопроект про 50-міліярдовий кредит на кольонізацію є лише доповненням закону про кольонізацію, яка бє в життєві інтереси білоруського народу. Військову кольонізацію слід зліквідувати й перевести земельну реформу. Промовець ставить резолюцію, яка взиває уряд, щоб призначив 50 міліярдів мп. на земельну реформу й відбудову знищених областей та вилучив „східні креси“ від кольонізації. Пос. Гломбіньскі (ЗЛН.) заявляє, що держава має обовязок помогти людям, яких усадовила. Не можна стояти на становиску, що право на землю має лише місцеве населення.

Пос. Васильчук (Український клюб) зголошує резолюцію: З уваги на те, що кольонізація є в хаотичному стані, кредит на господарські ціли повинен бути поширений на ціле населення „східних кресів“ як на рівнорядних громадян, і тому сойм приходить до дневного порядку над внесенням. Пос. Понятовскі („Визволене“) доказує, що справедливою річю є, що

…юйм, памятаючи на свої зобовязання, виконав їх аж до кінця і, що теж справедливою річею, щоб поміч розтягнути теж на всіх кольоністів. Промовець домагається, щоб земля призначена на потреби місцевого населення, справді була йому передана. **Але домагання „національних меншостей“ ідуть за далеко, бо уважають цю область, на якій живе українське населення, за його виключну власність. Польща не може з цим погодитися** (Оплески). Промовець ставить резолюцію, яка взиває уряд, щоб призвану місцевому населенню землю віддав у його руки, а кольоністів осаджував рівномірно. Пос. Домбскі („Пяст“) заявив, що його клюб є проти поправки, яка здержує правосильність закону про кольонізацію і теж проти поправки пос. Понятовского. Пос. Квапіньскі (ППС.) заявляє, що його клюб голосуватиме за законопроєктом і ставить резолюцію, щоб до часу поки закон про надання землі жовнірам буде узгіднений з законом про земельну реформу „Глувни Уржонд Земскі“ не впроваджував нових кольоністів.

В дальшій дискусії пос. Санойца („Визволєнє“) поставив резолюцію, щоб уряд присилував приватні підприємства і парцеляційні спілки, щоб вони виконали всі зобовязання, які взяли на себе супроти кольоністів. Пос. Ковальчук („Пяст“) доказує суперечности в арґументації пос. Санойци. Що до резолюції пос. Квапіньского, то „Пяст“ є проти здержання дальшої кольонізації.

На цьому перервано дискусію, в якій вперве від початку істнування цього сойму виявилася найповніша однозгідність усіх польських партій від крайної правиці до крайної лівиці. — Бо ходить прецінь про польську кольонізацію на українських землях.

Земельна реформа.

Рада міністрів розглядатиме в найблищих днях законопроєкт про земельну реформу. На підставі цього проєкту мають бути розпарцельовані державні й донаційні маєтки, домени бувших займанецьких держав і маєтки їхніх бувших пануючих та їхніх родин. Примусовому викупови підлягатимуть зле загосподаровані маєтки понад 50 гектарів, що лежать на периферіях великих міст і перешкоджують їхній будові, понад 60 гектарів маєтки в промислових областях. У цілій Польщі примусово можуть бути викуплені маєтки понад 180 гектарів та **понад 400 гектарів у Східній Галичині, бувшій пруській займанщині, на „східних кресах“ і на Виленщині.** Справа дібр „мертвої руки“ з уваги на переговори в справі конкордату ще не полагоджена остаточно.

…рів. Вона покличе комісію під проводом Ляроша. Комісія вислухає заінтересовані сторони, опісля предложить свої внесення конференції амбасадорів.

Проф. Айнштайн виступив з комісії С. Народів.

Проф. Айнштайн, котрий задержався в Цюріху у переїзді, заявив ред. „Н. Цтр. Цір.“. що зголосив своє виступлення з Комісії Союза Народів для інтелектуальної співпраці. Цей крок проф. Айнштайн мотивує цим, що, на його думку, Рада Союза Народів не має засобів конечних для виконання своїх завдань.

Міжнародня комуністична конференція проти фашистів.

„Роте Фане“ пише, що на міжнародній комуністичній конференції в Франкфурті ухвалено резолюцію, щоби почати боротьбу з фашизмом, котрий побідив у Італії а тепер орґанізується по всьому світу. Резолюція домагається, щобу в усіх краях робітничі партії сотворили спеціяльні організації до боротьби проти фашизму. Дальше поручає резолюція вносити до парляментів відносних робітничі ухвали і домагання та домагається морального і політичного бойкоту фашистських правительств.

Поворот Ґоркого до Москви.

З Петрограду доносять, що Максим Ґоркий має на днях повернути до Москви на свято відкриття памятника Плєханова.

Радіотелєґрами м'ж Москвою і Парижем.

З днем 20 березня між Москвою і Парижем розпочалася нормальна комунікація при помочи радіостацій.

Японсько-китайські відносини.

Японський уряд відповідаючи на ноту китайського уряду заявив, що Японія не згодиться на зміну і скасування договору з 1915 р.

З концертової салі.

(Концерт в честь Т. Шевченка).

Молодь Української Державної Семінарії у Львові святкувала вокально-інструментальним концертом 22. ц. м. у великій салі Музичного Інститута память Тараса. Безсторонна справедливість каже признати, що цей концерт належить до найкращих, які відбулись цього року у Львові, а взявщи на увагу, що виконавцями були виключно молоденькі аматорські сили з поміж учнів школи — з тим більшим признанням треба висловлюватись про пієтизм, працю і хист, які еклались на великий успіх того вечора.

Дуже гарне враження зробила вже вступна традиційна, промова, виголошена п-ною І. **Сабат.** Ми привикли чути у таких промовах велику силу, сотню разів великих слів, киданих у простір з неприродним патосом, що невідклично товаришить більшости патріотичних промов, виголошуваних при традиційних нагодах. Тому надзвичайно приємно вразила з одного боку простота, й [illegible] тенсіональність та справжня щирість, з другого — оригінальність думки й гарна літературна форма, які характеризують промову п-ни Сабат. Підкресливши факт святкування памяти Шевченка весною, з пробудженням природи з оков зими до нового життя, переведено гарно й зручно анальогію із значінням творчости Т. Шевченка для національного відродження. — Із вокальної частини концерту треба зазначити деклямацію п-ни Е. **Сеник** „Кавказ“, як найкращу точку усієї програми; дійсно — така деклямація, це дуже рідке явище на шкільних концертах. У п-ни Е. Сеник видно рецитаторський талант, який жаль булоб залишити без уваги та без дальшого вишколення. Друга деклямація п. Н. **Завадської** хоча замітно слабша, то всеж не сходила низше рівеня пересічности. З концертової частини годиться піднести передусім заслуги проф. І. **Левицького,** котрий приготовив однаково хори, як і музичні продукції та своєю працею довів до того, що всі ті продукції випали, як на молодечі сили виконавців, на прочуд гарно. Щодо хорів (пісні М. Лисенка, М. Гайворонського, І. Левицького та С. Людкевича), то почувалася недостача мужеських голосів, за те приємо вражала присутність гарних альтів; найкраще відспівано пісні М. Лисенка й М. Гайворонського, які своєю мельодійністю і формою найбільш підійшли молодим невправним силам. З інструментальних продукцій найбільше вдатно вийшло сольо скрипкове В. **Вірстюка,** ученика Музичного Інституту, котрий із зрозумінням одіграв одну частину концерту Годарда та, на додаток, „Серенаду“ Дрдля. Крім того були виведені збірні продукції скрипаків і скрипачок і тут знова можна було перекочатися про невтомину працю проф. І Левицького, котрий потрафив ріжні таланти уйняти в карну й гармонійну цілість; особливо Шумана „Träumerei“ та Моцарта „Рондо“ вийшли дуже гарно, — Чайківського „Осіння пісня“ показалась музикально за важкою.

Дуже гарно, помислово й стильово прибрана сцена свідчила про захоплення і дбайливість, з якою комітет переводив діло. Сцену прибрано по вказівкам і під керовництвом проф. арт. мал. Курилася, котрий спеціяльно виготовив декоративний образ задньої стіни естради (могила Т. Шевченка). Битком набита саля була доказом на зацікавлення нашого громадянства життям і успіхами вихованків єдиної української учительської Держ. Семінарії у Львові та на пієтизм Українців, з яким вони відносяться до всіх проявів культу Т. Шевченка. *Mk.*

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє (67) число нашого часопису сконфіскувала польська прокураторія за пять місць вступної статі п. з. „**Мінорні настрої**“, одно місце в статі „**За українсько-католицький патріярхат**“, одно місце в статі „**Трицять літ П. П. С.**“, одно місце в малому фейлєтоні „**В другі роковини боїв о Львів**“ і одно місце в рубриці „**Дописи з краю**“.

— **Відгомін маніфестації під св. Юром.** Нас повідомляють, що підчас недільної маніфестації під св. Юром арештувала польська поліція 20 мущин і 3 студентки. Арештованим закидують злочини з 65 і 58 пар. к. з. Список арештованих подамо в черговому числі нашого часопису.

— **Конфіската „Молодої України“.** Польська прокуратура сконфіскувала 6. число „**Молодої України**“ за чотири стрічки вірша В. **Хроновича** „Омелько Пушкар“ та три четвертині сценічної картини С. О. п. з. „В роковини Т. Шевченка“.

— **Що їм в голові.** Польський посол Марцелі Прушиньскі, відомий „специяліст від конскрипції“ найшов собі в польському соймі кумпанію з якою разом вніс інтерпеляцію, яка колись буде прообразом клясичного кретинства. Пан Марцелі хоче, більше як сам може, більше навіть як цілий польський сойм з ним разом, а саме завернути історію в ході і ще раз поділити нас на „Русинів“ і „Українців“, з яких перші булиб матеріялом на польських патріотів а другі кандидатами до криміналу за 58 параграф. А тимчасом нам усім усміхається все инньше крім того, що з нас хоче зробити пан Марцелі…

— **Українські заточенці в Кракові** устроїли дня 14. ц. м. торжественний вечір в честь Тараса Шевченка у великій салі старого театру. Комітет під проводом інж. Коритов-

Поруря.

Французькі умови.

„Temps“ пригадує умови, на основі яких Франція годиться на переговори з Німеччиною. Ті умови ось які: 1) Німеччина малаб зобовязатись припинити протифранцуську агітацію в Порурю і Европі; 2) Франція годиться переговорювати тільки безпосередно з німецьким урядом, а не з неофіціяльними чинниками; 3) Німеччина має припинити бойкот окупаційної влади в Порурю; 4) Пропозиції має предложити Німеччина, а не Франція.

Ще кілька місяців спротиву.

„W. Abendblatt“ доносить, що німецький уряд постановив продовжувати пасивний спротив в Порурю ще кілька місяців. Про капітуляцію не може бути й мови.

Німеччина шукає посередників.

Кількох німецьких дипльоматів виїхало до Льондону і Вашингтону, щоби чаклонити уряди Англії і Зединених Держав до посередництва в переговорах з Францією. У Вашингтоні принято німецьких представників дуже прихильно.

Ревізії.

У визначних німецьких промисловців в Ессені переведено ревізії. Це саме сталося в инших містах Поруря.

Рекурс Тізена.

Касаційний трибунал в Парижі розглянув рекурс директора німецьких копалень Тизена засудженого в Моґунції за бойкот окупаційної влади. Рекурс відкинено, засуд затверджено в цілости.

РІЖНІ ВІСТИ.

Націоналістичний заговір в Німеччині.

N. W. Journal пише, що цілий Берлін стоїть під враженням викриття націоналістичного заговору проти теперішньої влади. Арештування дальших членів „партії свободи“ ще не закінчені. Викрито нові документи, які стверджують, що „партія свободи“ мала замір вимордувати всіх соціялістичних міністрів. Стверджено, що монархістичні організації в Баварії стояти в звязку з „партією свободи“. Всі арештовані є переважно бувшимь офіцерами, між якими є не мало ґенералів.

Із пруського сойму.

Дня 23. березня в пруському соймі обмірковувано справу признання Чехословаччині кількох німецьких громад (Гатс і Шандав). Представник уряду назвав рішення прикордонної комісії насильством над правом самоозначення народів.

Роковини плебісциту на Горішному Шлеську.

В день роковин плебісциту на Горішному Шлеську німецьке населення улаштувало величаву демонстрацію. Дня 20. березня у канцлєра Куно були на авдієнції представники горішношлеських організацій. Промовці заявили, що Німеччина ніколи не повинна зректися своїх прав до Горішного Шлеська, який є „Східним Порурям“. У відповіди канцлєр Куно сказав, що Німеччині грозить небезпека зі Сходу а не тільки з боку Франції та зазначив, що Німеччина не забуває і про Шлеськ.

Стан здоровля Леніна.

Здоровля Леніна поліпшилося. Параліж лівої руки й ноги уступає. В недужого замітний тільки нервовий розстрій, який мабуть в короткому часі дасться вилічити.

Відкинення турецьких контрпропозицій.

Комісія знатоків в Льондоні ухвалила відкинути турецькі контрпропозиції в справах економічних. Дня 26. березня на порядок денний тої комісії прийдуть справи політичні.

Переговори сторонництв Л. Джорджа й Асквіта не вдалися.

Переговори ліберальних сторонництв Льойда Джорджа й Асквіта, яких ціллю було сотворити спільний бльок, не осягнули успіху.

Статут для Клайпеди.

Праці над орґанічним статутом для Клайпеди відбуватисямуть по такому пляну: Проєкт опрацьований комісією Клішанта віддасться до розгляду конференції амбасадорів.

ського доложив всіх заходів, щоби це свято випало як найкраще. Хори (мішаний і мужеський) виконали під проводом п. Палідвора „Заповіт“ (в супроводі орхестри) Степенка, „Їхав стрілець“ Гайворонського, „Ой із за гори“ Лисенка, „Ой пряду, пряду“ Леонтовича, „Гуляли“ Ніжанковського та хор „Туман хвилями лягає“ з опери „Утоплена“ Лисенка. Виконання всіх точок вийшло з великим артистичним успіхом, серед грімких оплесків слухачів. Сопранове сольо „По діброві вітер віє“ Лисенка та „Не співайте мені сеї пісні“ Січинського відспівала оперова співачка п. Ольга Посацька. Фортепянове сольо п. Голубовської (Шуберт—Ліпт „Вандрівець“ та Лисенка „Баркароля“) виявила великий смак і опанування предмету. Струнна орхестра, зложена з українських старшин, відограла під проводом п. Золотникова, вязанку українських пісень, викликуючи дуже миле враження. Промова п. Терещенка і деклямація („Кавказ“) п. Вацика достроїлися до високого настрою цілого вечера. Гарну салю прикрашено килимами, а на їх тлі серед повени цвітів та вязанок збіжа уставлено погруддя Шевченка оригінальної композиції Стовбуненка, модельоване спеціяльно на цей вечір. З чистого зиску призначив комітет 381.075 мп. на фонд „Учітеся“, 291.000 мп. на академічну громаду українських емігрантів, а 115 мп. на „Рідну Школу“.

— **Чергова заборона.** Одержуємо такий документ з просьбою о поміщення: Starostwo w Stanisławowie. Stanisławów, dnia 25 lutego 1923 r. L. 8378. Do P. T. Założycieli Stowarzyszenia „Filja Ukrainskoho Krajewoho Towarystwa Opiki nad inwalidami“. Do rąk p. Sawy Nikiforjaka w Stanisławowje. Województwo Stanisławowskie reskryptem z dnia 21. bm. l. 1694/pr. na mocy §. 6. ustawy z 15. listopada 1867. Nr. 134. dzup. zakazuje zawiązania tego stowarzyszenia według osnowy przedłożonego statut, ponieważ §. 2. statutu Ukraińskoho Krajewoho Towarystwa Opiki nad inwalidamy, który miałby być także statutem projektowanej filji w Stanisławowie nie odpowiada pod względem oznaczonego w tym statucie teryto rjalnego zakresu działania stowarzyszenia zmienionym warunkom prawno państwowym, gdyż dawny kraj Galicja jako całość nie istnieje i jest administracyjnie podzielony na Województwa, a wskutek tego terytorjalny zakres działania stowarzyszeń wogóle, o ile nie rozciąga się na całe Państwo Polskie, musi być w statucie wedle Województw oznaczony. — Od tej decyzji wolno wnieść rekurs do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, którego pisemny wywód podać należy do Województwa w Stanisławowie do dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia intymatu niniejszej decyzji. — Radca Namiestnictwa: Koziebrodzki.

— **„Не улєга вонтплівосці...“** Перед кількома днями невідомі люде підпалили один обєкт польського війська у Ворохті, де містилися магазини. Обєкт згорів до тла; втрати величезні. Помимо „енергічного слідства“ виновників не відкрито. А чей-же „не улєга винтплівосці“, що це мусіли бути „гайдамацькі бандити“...

— **Також інформації.** Польська преса ніколи не грішила знанням українських відносин, а тепер одна газета за другою просто переліцитовується в подаванню найбільш перчених „сензацій“. Не задоволившись ефектом сензації про виїзд през. Петрушевича аж до Харкова, вислала його польська преса до Америки. Решту уряду зіставляє вертати до краю. До повороту обовязані навіть небіщики, як бл. п. Ганінчак і другі.

— **В малїгні.** З приводу нарад Національної Ради у Львові маячить „Курієр Познаньскі“ про те, що в „нарадах приняли участь німецькі посли Зомшер і Кнотке...“ Ми можемо тільки сконстатувати грізний стан горячки, в якій сияться польській пресі того рода „сензації“.

— **Загадочна пачка долярів.** Варшава має свого рода долярову сензацію. Оноді до групи експресів при Єрусалимській алеї підійшла пятнайцятлітна дівчина і дала одному з них пятифунтову пачку, обвиснену в брудні часописи з доорученням — віднести її до Торговельного Банку. Експрес відніс пачку на вказане місце. Коли директор банку отворив її, набачив там звиток долярів на загальну суму пів мілярда польських марок. А найважніще в цілій афері те, що до нині ніхто по цей скарб до банку не зголосився...

— **З Українського Правничого Товариства.** Продовження відчиту надрадника Русина про валютове законодавство відбудеться ві второк 27. ц. м. о год. 6·30 в салі „Бесіди“ у Львові.

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

З плєського сойму.

Варшава. На засіданню сойму 24. ц. м. приступлено до даль-
ших дебат над предметом на поміч для кольоністів. В голосуванню вне-
сення пос. Васильчука, щоби над цим законом перейти до дневного
порядку, відкинено і цілий закон прийнято в стилізації комісії. Пос. Ко-
нопчински реферував справу передачі львівському університетови по-
соймового будинку. Закон має війти в життя 14 днів після оголошення,
а инші інституції мають кинути посоймовий будинок до року. Тимчасом
виділови самоврядування віддається будинок при пл. Смольки. Давню
бібліотеку Краєвого Виділу мається передати правничому виділови уні-
верситету, за виїмкою технічних творів, які оставиться тимчасовому ви-
діл ови самоврядування, а опісля перейдуть на власність воєвідських са
моврядувань. Пос. Хруцький заявляє, що прийняття цього закона
противне конституції, та що справа львівського університету повинна
бути порішена зі справою отворення самостійного українського універси-
тету у Львові. Бесідник вносить перейти над законом до дневного по-
рядку. В голосуванню відкинення внесення пос. Хруцького Закон прий-
нято в 2. і 3. читанню разом з резолюцією, щоби репрезентаційні меблі
б. галицького сойму передати для вжитку варшавському соймови. З огля-
ду на протест Українців третє читання закона відбудеться на слідуючім
засіданню. Марш. побажав послам веселих свят, замкнув засідання а слі-
дуюче заповів на 12. квітня.

Амнестія.

Варшава. През. Ради мін. ген. Сікорскі покликуючися на 47. арт. конституції, переслав іменем правительства маршалкови сойму проєкт амнестійного закона, що обіймає проступки, випливаючі виключно або переважно з політичних або релігійних мотивів. А саме проступки, що належать до компетенції карних або військових судів і адміністраційних властей, а доконані в часі від 1. падолиста 1918. р. до 15. марта 1923 р. Закон увіходить у життя з днем проголошення.

Арештування виновника замаху на Сметса.

Брукселя. „Пепль“ з Кольонії: Німецька поліція арештувала там виновника замаху на Сметса, Карла Дайтшмана. Арештований не признається до вини. Поліція заявляє, що зізнання людей, які мешкають біля Сметса, доказують вину Дайтшмана. Папері найдені в домі арештованого виявляють, що він політичний фанатик.

Після викриття заговору проти німецького правительства.

Берлін. До Берліна прибув ген. прокуратор д-р Ебермаєр, щоби особисто обняти керовництво в слідстві, веденому в справі плянованого замаху.

Берлін. Німецька народня партія свободи оголосила вияснення, яке заперечує закиди, наче би вона приготовляла замах проти німецької держави.

Берлін. Слідчий судця велів арештувати в Берліні членів народньої партії свободи. Це був. старшини, м. и. ген Гігер, майори Тетге, фон Крок і Шретер, був. старшина маринарки Іргені, що тепер працює в ред. „Дайтше Цтг.“.

Відень. „Н. Фр. Пр.“ з Берліна: Поліція має в руках матеріяли, що вельми обтяжують Грефе, Волле і Геннінга. Що правда значну часть документів партії свободи усунено, всетаки матеріяц, зібраний поліцією обтяжує партію. В Берліні на вічу зєдинення союза німецьких націоналістів промовляли пос. Волле, гр. Вестарп і ген. фон Гольц. Бесідники атакували правительство, що розвязуло „Зельбстшуц“ правниці, а оставило в спокою комуністичні організації.

Відень. 24. ц. м. арештовано Геренгорста, що був правою рукою Росбаха.

Відень. „Н. Вр. Тагблятт“ з Берліна: Мін. Северінг зазначив у промові, що заговірники плянували економічну руїну в Німеччині, а то викликанням хліборобських страйків і здержанням довозу вугля до промислових осередків. Так хотіли вони викликати голод і безробіття, довести маси до розпуки й спричинити комуністичну акцію, щоби в замішанню відіграти ролю спасителів батьківщини.

Берлін. „Фос. Цтг.“ доносить, що арештовано члена нім. партії свободи Зонемана. В Гановері арештовано двох військових і голову згаданої партії.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Дописи з краю.

Брідщина.

Шкільні гаразди.

С. Лешнів. Найновійших засад педаґоґії держиться пан. учитель Мосціньскі в Лешневі пов. Броди. Він уживає при навчанні дітей метод, з якими треба познайомити ширше громадянство.

Вже в першім році свого учителювання хоче показати свій талан властям та „zaskarbić ... gledy“. Його учні мусять відпов... на питання, які ставиться їм н. лекціях, ведених учительськими конференціями; бо дітей, які би може не відповіли, перед лекцією наганяє до дому.

Кар уживає наскрізь педагогічних. Прозиває дітей вульгарними прізвищами, які діти переймають і дальше вживають; тягне за вуха так, що дитина ледве дотикає пальцями підлоги; за кару виганяє дітей зимою на двір а коли раз другі діти звернули увагу, що можна перестудитись сказав: „jednego a was mniej to nie poszkodzi“. Вдарити прутом по голові, се також нічого. Дітям дає нпр. такі вказівки: „gdzie wam do szkoły — idzcie lepiej w las, tam będziecie rabować, jak kto będzie jechał“.

Не вважаючи на те, що 80 прц. шкільної дітвори є української народности, школа перед війною з викладовою мовою українською перемінилась якимось таємничим робом на польську, а навіть молитва перед і після науки є тільки польська. Коли одна школярка посміла спитати пана вчителя, чому ніколи не моляться по українськи та при молитві хрестилася три рази, звернув на неї пан учитель своє „bsczne“ око но драконськи караючи за будь-яку дрібницю, та виrрожуючись, що „każdemu tak będzie, kto będzie za mądry“.

Наслідком такого поведення вчителя, деякі батьки забрали своїх дітей зі школи.

Щож на те шкільні власти? Може би були ласкаві звільнити нас від такого гуманного педагога.

Лешнівський.

Перемишлянщина

Глібовичі свірські. У тутешній громаді були дві школи одна з викладовою мовою українською та друга з польською. Здавалось би, все в порядку: дві третини українського населення мас свою українську школу, а одна третя часть Поляків свою польську школу. Але декому українська школа була сіллю в оці; вони постановили перемінити і цю школо на польську. Отже скликали потайки деяких місцевих Поляків (між ними багато недоліткiв) написали „ухвалу“, що перемінюють в тутешній школі викладову українську мову на польську, яку й бувший управитель школи зараз і впровадив. Кураторія розуміється затвердила цю ухвалу сфінґованої громадської ради покликуючися на арт. 2. закона з 22|VI. 1867 р. не турбуючися тим, що цей закон каже, що викладову мову в школі може змінити лише громадська рада, вибрана всіма громадянами, а не якась рада створена на прихапці. Ради громадські не істнують, є лише тимчасові назначені з гори, ніким не вибрані заряди громад. Такий самий громадський заряд є і у нас, що складається з сімох членів, та який також не має права рішати такої справи. Тимбільше не повинна була Кураторія затвердити ухвали псевдо ради громадської, бо в селі є вже одна школа з польською викладовою мовою.

Поможіть політичним вязням! Фонди Комітету допомоги для них уже цілком вичерпані! Негідне чести Українського Народу булоб, коли-б наша суспільність всіми засобами не постаралася улекшити своїм політичним вязням їхню важку долю! Негайно пришліть нові датки до Краєвого Союза Кредитового, Ринок ч. 10, або до Т-ва „Дністер“ вул. Руська ч. 20. Харчі доставляйте до кухні в „Народнім Дом“, Львів, вул. Рутовського ч. 22, II. пов.

☦ Посмертні згадки.

Марія з Дуткевичів Рибаковська. Вдова по інжинірі упокоїлася в Бозі у Львові дня 23. березня. Похорони відбулися дня 25. березня. В. ї. П.

За редакцію відповідає Ол. Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.